

Koostöö projekti ettevalmistava projekti „Normandia-Hiiumaa võrgustumine“ võrgustumisreis Normandiasse 27.04.-1.05.2025

Võrgustumisreisi kokkuvõte:

Osalesid: Heleri Uus (MTÜ Hiidlaste Koostöökogu), Aivi Telvik (MTÜ Hiidlaste Koostöökogu), Kalli Sein (Ideeklaas OÜ), Birthe Liivandi (By Dagö OÜ), Tuuli Tammla (Stonefish OÜ), Tiit Randmaa (Tiit-Reisid OÜ)

Võrgustumisreisi eesmärk oli tutvuda Normandia ettevõtete ja kogukondade kogemusega väikeettevõtluses ja leida ühiseid võimalusi koostöö võrgustike loomiseks. Teine eesmärk oli kohtumine projekti partneriga, kelleks on Seine Normande Leader grupp ning ettevalmistava projekti kokkuvõtete tegemine.

28.04.

Kohtusime Seine Normande Leader grupi liikmetega seminaril, kus meie 6-liikmelisele õppereisi grupile anti peale tutvustusringi põhjalik ülevaade Seine Normande Leader grupi tegevustest. Lisaks tavapärasele Leader tegevusrühma tegevustele pööratakse palju tähelepanu loodusharidusele sh. noorte loodusharidusele, traditsioonide hoidmisele ja väärtustamisele. Seine Normande poolt osalesid seminaril Emma El Aouni, Karine Lecroq, Mathilde Allard, Laurence Dervaux. Järgnes tutvustav ringkäik Parc naturel régional des Boucles de la Seine Normande territooriumil.

Järgmisena olime oodatud tutvuma [kogukonnateenusega](#), mis võimaldas tasu eest õunamahla pressimise teenust tarbida Epaignesi külas. Selle kogukonnateenusega tegime tutvust Marie-Paule Leblanc'i abil. Marie-Paule on ühtlasi ka Epaignesi külavanem ja Seine Normande Leader grupi vice president. Lisaks õunamahla pressimisele tegeleb kogukonnakeskus ka õunamahla ja pähkliõli pressimisel tekkivate jääkide tootearendusega ning erinevate lisateenuste pakkumistega nagu nt. elektrijalgrataste laadimine, omatoodangu poe pidamine, hobureisijate hobuste aedik ja karjamaa. Oli väga avatud ja sõbralik vastuvõtt külavanema poolt ning siiras huvi Hiiumaa sarnaste ettevõtmiste vastu. Küsiti kuidas Hiiumaal sarnased ettevõtted oma tootmisjääke realiseerivad ning kogukonna keskuse eestvedaja oli väga huvitatud oma kogemuste jagamisest. Normandia delegatsiooni juunikuise Hiiumaa visiidi üks vastuvõtjaid ongi Triinu õunamahl Kassaris.

29.04.

Alustasime hommikul sõitu Honfleurist [Fleurs de la Carté lillefarmi](#), kus tutvusime pereettevõttega, kes on spetsialiseerunud just kuivatatud lillede kasvatamisele ja tootmisele, sest selliselt on võimalik neid pikemalt realiseerida ja kuna perele oli äärmiselt tähtis ka roheline ja kestlik majandamise viis, siis kuivatatud lillede pikaajalisus on võrreldes värskete lilledega oluliselt pikem. Hiiumaa lavendlitalu esindaja sai sellest külaskäigust väga palju inspiratsiooni ja mõtteid kuidas oma lavendleid samuti kuivatatud kujul hooajavälisel ajal turustada ning milliseid töötubasid nendega saaks läbi viia. Kuulsime ka pere linnast maale kolimise loo, kus oli meist mitmel palju äratundmist. Osalemise töötoas. Taaskord rõhutati loodusega harmoonias elamise tähtsust ning saime innustust, et hea ettevõtlusidee korral saab ka maal elades edukalt hakkama ning sellel võivad olla suured plussid ka vaimse tervise säilitamise vaatekohast.

Peale lõunat jõudsimme Caudebec-en-Caux linna, kus meil oli kokkusaamine kogaliku giidi ja jutuvestjaga [Sandrine Laurentiga](#) (Seine Normande liige), kes rääkis oma tööst ja kuidas ta on mitmekesistanud ja laiendanud tavapärast giiditööd nt. multi-sensorsete giidituuridega ja tema hinnangul on see trend maailmas kasvav ning ideaalne võimalus omanäolisel viisil piirkonda kogeda. Osalesime Sandrini läbi-viidud giidituuril ja saime suurepärase ja uudse elamuse, mida soovime ka Hiiumaa giididega jagada, et ka meil oleks tulevikus oma saart uudsel ja põneval moel võimalik külalistele näidata.

Järgmisena kohtusime samas Caudebec-en-Caux linnas pagarist väikeettevõtjaga Charlotte Itsweirega, kes näitas oma tootmisruume ning tutvustas oma [ettevõtet](#) ja toodangut, milleks on väikepartiidenä toodetud küpsised ja jt. pagaritooted.

Õhtuks olime kutsutud Seine Normande Leader grupi hindamiskomitee istungile, kus meile tutvustati kohale saabunud Seine Normande Leader grupi liikmeid, keda oli ca 30. ja saime omalt poolt neile Hiiumaast rääkida ning juba etteulatuvalt tutvuda juunis 2025 Hiiumaad külastavate Leader grupi liikmetega.

Tagasiteel ööbimiskohta külastasime kuulsat rookatuste tänavat-tee Seine lõunakaldal.

30.04.

Tutvusime omal käel Normandia suurima vaatamisväärsusega, milleks on Mont-Saint-Michel kloostri Saar. Seejärel suundusime Cancale rannikulinna, mis on kuulunud Normandia austrite kasvatamise keskus. Tänu tõusu-mööna tekitatud loodusoludele on see piirkond sobiv austrite kasvatuseks ja siit eksporditakse austreid üle maailma väga erinevatesse sihtkohtadesse. Tutvusime ka austrikasvatuse protsessiga [La Ferme Marine ettevõttes](#) ning seejärel osalesime ka austrite degusteerimise töötoas.

Kokkuvõttes oli väga kasulik ja inspireeriv võrgustumise ja ideede vahetuse reis. Normandia piirkonnast on Hiiumaal palju õppida, sest oleme looduse mõttes üllatavalt sarnased ja ka inimeste temperament on sarnane, mis teeb teineteisega suhtlemise ja koostöö lihtsaks. Tooksin välja ka loodusega kooskõlas elamise aspekti - igal pool kus Normandias käisime väga väärtustatakse loodusega kooskõlas elamist ning traditsioonide hoidmist. Samad väärtused on ka Hiiumaal olulised ning seega on see suurepärane lähtekoht uute koostööprojektide algatamiseks. Normandia Leader grupile pakkus suurt huvi Hiiumaa kuulumine Unesco programmialasse "Inimene ja biosfäär" ning Normandia grupi vastuvisiidi kavas on ka kohtumine Toomas Kokovkiniga, kes eelpool nimetatud Lääne-Eesti programmiala koordineerib. Edasiste tegevuste osas on meie poolt soov jätkata koostööd Seine Normande Leader grupiga.